

УДК 371.315: 81

доцент А.А. Махиня,
Київський національний університет будівництва і архітектури**ПРО ЗНАЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ЗА
ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ» ДЛЯ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТІВ**

Стаття розглядає значення та особливості дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням” щодо її здатності формувати у студентів професійні навички.

Автор приділяє велику увагу навчально-методичному забезпеченню та дає деякі рекомендації щодо організації навчального процесу із зазначеної дисципліни з метою формування у студентів професійних навичок та умінь, які сприятимуть їх майбутній професійній діяльності. Стаття розглядає значення та особливості дисципліни “Іноземна мова за професійним спрямуванням” щодо її здатності формувати у студентів професійні навички.

Перед сучасною вищою школою стоїть завдання не лише надання майбутньому спеціалісту певної міри знань, але й, насамперед, озброєння його способами вирішення завдань, що входять в його компетенцію.

Враховуючи те, що однією з складових системи освіти є технічні вищі навчальні заклади (ВНЗ), в яких навчаються десятки тисяч майбутніх керівників виробництва, необхідно більш детально розглянути значення, та можливості такої дисципліни як “Іноземна мова за професійним спрямуванням” щодо формування у студентів їх професійних якостей.

Період навчання у вищій школі – це не лише час для набуття професійних знань, умінь та навичок, але й період формування у студентів наукового мислення, набуття властивостей необхідних їм як майбутнім фахівцям. Всі дисципліни ВНЗ сприяють формуванню таких якостей у студента за період навчання, використовуючи специфічні для кожного курсу наук методи та способи.

Дисципліна “Іноземна мова за професійним спрямуванням” не є винятком. Насамперед вона повинна забезпечити фахівцю доступ до іноземних джерел інформації, без чого в наш час неможлива ні дослідницька діяльність спеціаліста, ні його практична діяльність. В умовах стрімкого збільшення періодичних видань та розвитку Інтернет-пропозицій фахівцям необхідно сформувати вміння орієнтуватися в стрімкому потоці інформації.

Проблема навчання читання як процес оволодіння інформацією знайшла своє відображення у створених підручниках і навчальних посібниках з іноземної мови. В їх укладанні часто беруть участь профільюючі кафедри, що

дає можливість більш детально торкнутися фахових тем при підборі текстів. За такої умови студенти можуть отримувати інформацію, яка поглиблює знання, набуті на лекціях зі спеціальності, та знайомить їх з досягненнями науки і техніки за кордоном. Цей досвід необхідно широко використовувати на кафедрах іноземних мов в технічних ВНЗ.

Практика викладання показує, що незважаючи на обмежену кількість годин, відведену предмету щодо навчання читання іншомовної літератури, досягнення необхідного рівня володіння такою інформацією є цілком реальним.

На заняттях з іноземної мови, особливо в процесі навчання, відбувається формування навичок та умінь володіння раціональними методами пошуку і використання науково-технічної інформації в своїй дослідницькій та практичній діяльності.

В технічних ВНЗ вже накопичено певний досвід з використання студентами одержаної під час читання інформації в професійних цілях. Таким чином студенти молодших і старших курсів, магістри та аспіранти використовують іншомовну технічну літературу при підготовці доповідей та повідомлень на конференціях та семінарах.

Пошук інформації в оригінальній літературі, її вибір та використання відбувається при виконанні індивідуальних робіт та рефератів, а також науково-дослідній роботі студентів. Необхідно постійно поліпшувати форми організації такої роботи, щоб вона мала регулярний, а не епізодичний характер.

Спостереження показали, що в своїй професійній діяльності фахівець з вищою технічною освітою часто виступає не як читач, а як споживач інформації. Його звернення до літератури викликано необхідністю опрацювання інформації для прийняття рішення в проблемній ситуації. В умовах інформаційного вибуху перед фахівцем виникає завдання не лише швидкого сприйняття і опрацювання інформації, але й проблема її пошуку та вибору, для чого необхідно швидко, та вірно здійснити вибір друкованого або інтернет-джерела і найбільш цінної в конкретній ситуації інформації. Для найбільш раціонального досягнення мети необхідно здійснити самостійний вибір відповідного виду читання. В сучасних умовах необхідно підготувати студента до оволодіння навичками споживача інформації, які реалізуються завдяки читанню іноземною мовою.

Це завдання може бути успішно вирішено на старшому етапі навчання іноземної мови, оскільки його рішення було підготовлено роботою, що здійснювалась на молодших курсах.

Основною базою можуть служити навички та вміння проглядового, пошукового, вивчаючого та ознайомлювального читання, набуті студентами в цей період.

Робота на старшому етапі не повинна обмежуватися навчанням анотування та реферування. Одним з можливих шляхів її організації може стати створення навчальних ситуацій, наближених до професійних, що надасть можливість студентам виконувати практичні функції спеціалістів та оволодіти методами та досвідом вирішення професійних завдань.

Таким чином, володіючи комунікативним напрямком і маючи зв'язок як із суспільними, так і зі спеціальними дисциплінами, предмет «Іноземна мова за професійним спрямуванням» робить свій внесок у виховання особистості майбутнього спеціаліста. Вивчення іноземної мови розширює світосприйняття та ерудицію студентів, розвиває інтерес до професії та підвищує їх культурний рівень.

На сучасному етапі методика викладання іноземної мови володіє значним арсеналом різноманітних вправ та завдань, що вимагає активної розумової діяльності студента - це проблемні ситуації, розумові завдання, тести, ігри і т.п. В основі таких завдань лежить рішення проблеми за допомогою вилучення інформації. Таким чином, впродовж навчального процесу студенти не лише набувають знань і умінь, але й змінюються самі в результаті виконання ними предметних дій.

Внаслідок цього виникають реальні можливості впливу на формування у особистості навичок та умінь, необхідних їй в майбутньому, шляхом вибору і організації запропонованих різноманітними вправами професійних дій.

Отже, виникає можливість впровадження міжпредметних зв'язків не лише на рівні фактичної інформації, отриманої при читанні, але й на рівні виконуваних студентами дій та операцій. В цьому випадку предмет «Іноземна мова за професійним спрямуванням» може додатково сприяти формуванню необхідних сучасному інженеру професійних умінь. Успішний розвиток творчої особистості, розвиток у студентів необхідних для їх професії якостей є неможливим без урахування їхніх інтересів і потреб, що повинно знайти відбиток і в навчальних матеріалах, і в формуванні навчального процесу.

Таким чином, стає очевидним факт, що при розробці вправ і завдань з іноземних мов велика увага має приділятися тим видам, які потребують активної розумової діяльності, здатної викликати у студентів потребу думати, оцінювати, самостійно приймати рішення, що в свою чергу, здатне сформувати у студентів необхідні професійні навички та уміння, які сприятимуть їх професійній діяльності у майбутньому.

Література:

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти. Відділ сучасних мов, Страсбург, видавництво "Ленвіт", Київ, 2003.

2. Е.В. Синявская, Т.Ю. Полякова. Место дисциплины «Иностранный язык» в квалификационных характеристиках специалиста. Иностранные языки в высшей школе. Москва, Высшая школа, 1987.
3. В.Н. Богородицкая. Некоторые вопросы обучения иностранному языку на подготовительных отделениях. Иностранные языки в высшей школе, Москва, Высшая школа, 1980.

Аннотация

Статья рассматривает значение и особенности дисциплины “Иностранный язык профессиональной направленности” с точки зрения её способности формировать у студентов профессиональные качества.

Автор уделяет большое значение учебно-методическому обеспечению и даёт некоторые рекомендации для организации учебного процесса по данной дисциплине с целью формирования у студентов профессиональных навыков и умений, которые способствуют их будущей профессиональной деятельности.

Annotation

The article takes into consideration the significance and the peculiarities of the discipline “Foreign language for professional use” in connection with the ability to form the students’ professional skills.

The author pays great attention to the courseware and gives some recommendations on the educational process in the above-mentioned discipline, aimed at forming the students’ professional skills and abilities, which will assist them in their future professional activity.